

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR.

Chestiunea falimentelor, de d-l I. Ionescu-Dolj.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Primăria comunei Bacău cu Sofia B. C. Basarab, ca tutoare, și alții.

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Polixenia D. Panaiotidi cu Ministerul domeniilor și altul. — N. C. Mihail cu Ministerul public.

Curtea de apel din Galati, secția I: Tudorache I. Gheorghe cu Ion Al. Dumitru și alții.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ. — *Observație* de S. R.

CHESTIUNEA FALIMENTELOR

(După statistica judiciară)

Statistica judiciară, publicată de curând de Ministerul de justiție pe o perioadă de patru ani (1900—1904), sub direcțiunea distinsului șef al biroului respectiv, d-l G. D. Scraba, ne dă o serie de constatări triste cu privire la falimente, pe cari numai statistica le poate da.

Numărul falimentelor în acești patru ani, în toată țara, a fost de 292 falimente, cari au cauzat creditorilor o pierdere reală anuală, în medie de 2.636.186, ceea ce în total în acești patru ani revine la fabuloasa sumă de lei 10.545.744 (zece milioane și jumătate!).

Tot din constatările statistice se vede că falimentele sunt în descreștere simțitoare, cu alți termeni, au fost ani când aceste pierderi pentru creditorii au fost mult mai mari¹⁾.

1) Bucureștiul este centrul principal al operațiunilor noastre comerciale cu străinătatea, deci de aci se poate vedea pulsul; ei bine, pentru perioada următoare 1905—1909, sunt mai mult decât sigur că ne găsim din nou într-o stare de creștere simțitoare a falimentelor, și aceasta o deducem din aceea că numai în București falimentele declarate în cursul acestor ani au fost următoarele: în 1905 au fost 51, în 1906 au fost 30, în 1907 au fost 59, în 1908 au fost 60 și în 1909 până azi au fost 33, adică în total 233 falimente.

Or, e știut că cea mai mare parte din acești creditorii sunt din străinătate, România fiind o țară de importațiune.

Pe de altă parte, tot din statistică vedem că numărul falitilor arestați față de numărul falimentelor este absolut minim (5%), pe când al fugiților este din ce în ce mai mare (12%).

Astfel, în 1903, numărul falimentelor intrate a fost de 227, din care arestați au fost numai 4 și fugiți 15, deși pierderea anuală pentru creditorii a fost de 1.968.507 lei; în 1904 au fost 274 falimente intrate, în care au fost numai 8 arestați și 22 fugari, deși pierderea creditorilor a fost de 3.215.242 (pag. 30).

Elocvența acestor cifre e foarte mare, e extraordinară!

Această situațiune este intolerabilă și trebuie luate urgente măsuri de îndreptare. În afară, această stare de lucruri face nu numai un rău extraordinar comerțului, dar se răsfrânge și asupra țării în genere și asupra magistraturei în special²⁾.

Sunt câteva luni de când venind din străinătate, un mare industriaș francez, a cărui cunoștință am făcut-o în tren, îmi spune textual: «... păcat de d-v, sunteți un popor simpatic, foarte inteligent și de mult viitor, dar ce păcat că nu vă cunoașteți interesele; ați putea să atrageți comerțul întregii Europe, să dispuneți de capitalurile finanței străine, dar, încă odată, păcat de d-v. că nu sunteți destul de bine organizați și nu puteți să câștigați încrederea, fiindcă la d-v. nimeni nu este sigur de afacerile ce face. Am făcut și eu afaceri la d-v., dar acum nu mai fac, am pierdut multe parale în falimente și de atunci nu mai fac afaceri nici pe bani gata...».

Nu numai atât, dar chiar străinii cari sunt aici în țară, ne spun în față același lucru.

Și toată această atmosferă nefavorabilă nouă, e dato-

2) Vezi *Cr. judiciar*, «Justiția română insultată de un tribunal străin». No 26 din 1898.

rită numai falimentelor, și e explicabil cum. Și atunci e bine să ne întrebăm ce este de făcut, căci e în interesul nostru național ca să spulberăm o astfel de atmosferă greoaie, acțiune la care trebuie să contribuie fiecare bun român, orce ar fi el și oriunde s'ar afla el.

Este adevărat că chestiunea falimentelor e o chestiune juridico-economică dintre cele mai complexe și delicate, dar în care partea pur juridică e cea mai mică, e mai mult chestie de o bună și severă administrațiune, de o înțeleaptă politică juridică. Și cred că acesta a fost motivul ce a determinat pe marele Napoleon să susțină că falitii trebuie toți închiși, în principiu, și numai în urmă trebuie liberați cei onești.

Ar fi de sigur o idee nepotrivită timpului, mai ales că și în Franța această lege a fost modificată, dar trebuie să recunoaștem, și eu am convingerea că așa este, că cauza falimentelor la noi e numai indulgența noastră prea mare³⁾ — datorită firei Românului de a compătimi pe cel în suferință și a suferi cu el împreună — și falitii scontează această indulgență; îndată ce vom schimba tactica, o vor schimba-o și ei.

Cine cunoaște cât de puțin evoluțiunea penalității și pedepselor severe asupra mersului infracțiunii, se va convinge îndată de temeinicia celor ce susțin.

Danemarca, în 1895, a introdus *bastonada*, contra delictelor de brutalitate și violență exercitate asupra persoanelor și mai ales asupra femeilor și copiilor, și ministrul de justiție, d-l Alberti, într'un raport, spune că îndată după aplicarea legii, astfel de infracțiuni s'au redus în mod simțitor. Poate că la noi ar fi găsit foarte mulți adversari de ocazie o astfel de lege, care pe lângă că ar avea avantajul că ar fi conformă trecutului, dar ar impușina de sigur furturite de vite, pentru care ar fi foarte nemerită. Pentru faliti cred că ar fi suficient pedepse severe.

Ceeace cred că mai contribuie mult la denigarea justiției la noi în chestiunea falimentelor, sunt și *samsarii escroci*. Foarte mulți dintre comercianții străini, probabil din neștiință, își trimit și încredințează polițele sau creanțele ce au în falimente la diferiți samsari, cari după ce incasează cotele, trimit mandanților lor niște infime sume, făcând rețineri mari drept onorariu și explicând că, deși cota a fost de atât, *totuș în România cheltăelile sunt foarte mari, și în plus, o bună parte trebuie dată funcționarilor!*?

Actualul prim-președinte al tribunalului Ilfov, d-l Cudalbu, posedă o întreagă corespondență de acest fel, de pe timpul când era președinte al tribunalului comercial, și a luat chiar o serie de măsuri salutare, cari îi fac onoare, ca aceea de a se pune direct în corespondență cu creditorii străini sau a încunoștiința consulatele ță-

3) Ca dovadă de această indulgență, e că eu n'am văzut falit care să se judece arestat; daeă unii au fost depuși la început, apoi îndată au fost liberați, lăsându-i ca să se judece liberi.

rilor respective despre mersul afacerilor falimentelor ce interesau, ca creditorii, pe supușii respectivi, etc., măsuri ce sunt continuate de actualul președinte, d-l Balș.

Chiar Ministerul de justiție, de sigur provocat de raportul d-lui Cudalbu, a adresat o circulară în acest sens președinților de tribunale⁴⁾.

De curând, Ministerul de justiție, în urma intervenției Ministerului de comerț⁵⁾, a adresat o nouă circulară tribunalelor și parchetelor, prin care cere mai multă severitate în materie de faliment.

Față de această stare de lucruri cred că următoarele măsuri de îndreptare se impun:

1) Modificarea codului de comerț asupra bancrutei, majorând cu mult pedepsele, sau cel puțin interzicând acordarea circumstanțelor atenuante, menținând pedepsele actuale⁶⁾.

2) A se declara incapabil *de drept* de a mai face comerț, toți acei condamnați pentru bancrută, fie chiar simplă, spre a încetă acest spectacol ce ni se prezintă azi, ca falitul de ieri, care nu a terminat afacerea primului faliment, a deschis un alt foarte frumos magazin, după două săptămâni, pe aceeaș stradă și cu acelaș fel de marfă?! Argumentul că s'ar împiedica o clasă de oameni dela muncă e neintemeiat⁷⁾.

3) Modificarea legii libertății individuale relativ la deținerile preventive în materie de comerț, în sensul ca arestările făcute de tribunalul de comerț să nu mai poată fi infirmate de tribunalul corecțional. Ba mai mult, la tribunalul Ilfov ar trebui ca confirmările de mandate să se facă de tribunalul comercial.

4) Ca aranjamentele intervenite după declarare, între falit și creditorii, să nu se mai poată face decât în mod oficial, adică în fața sindicului, pentru a încetă acea continuă inducere în eroare a tribunalului de comerț, care e oarecum silit a ridica starea de faliment la o mulțime de faliti, pe motiv că prezintă în instanță ca achitate toate polițele protestate, pe când în realitate acele creanțe

4) Vezi această circulară, No. 14.654 din 1906, publicată în întregime în *Colecțiunea generală a legilor României*, anul 1906, pag. 709, și în care se impune ca înștiințările creditorilor străini să fie făcute în limba franceză.

5) Camera de comerț din București, foarte des s'a ocupat în întrunirile sale de chestiunea falimentelor, și a propus o serie de măsuri. Ba camera din Iași propusese ca să nu se mai permită începerea comerțului decât cu un oarecare capital inițial.

6) Dealtfel, chiar în textul art. actual 882 codul comercial se prevede că în caz de acordare de circumstanțe atenuante, pedeapsa să nu se poată reduce la mai jos de un an.

7) Dealtfel, și azi în lege e scrisă această incapacitate, dar nu e *ipso jure*, ci lăsată la aprecierea judecătorilor, și judecătorii n'au aplicat-o niciodată (art. 880 alin. II). Dacă în lege s'ar introduce incapacitatea *ipso jure*, ar urmă ca sancțiune să se introducă și o penalitate pentru acei cari ar exercită comerț prin persoane interpușe, așa cum există deja o dispozițiune (art. 831 desființat).

sunt plătite cu 30—50%, și încă și pentru aceasta se dau de mulțori polițe.

5) Găsirea și stabilirea unui mijloc pentru încunoștiințarea creditorilor din străinătate, și acel mijloc trebuie pe cale diplomatică sau consulară adus la cunoștința camerelor de comerț din străinătate.

6) Crearea unui magazin special, unde să se depoziteze mărfurile provenite de la falimente, pentru ca sindicul să nu se mai găsească în situațiunea de până azi de a fi silit să le vândă, spre a nu mai ocupa casa în care a fost magazinul falitului și să continue să plătească chirie, care uneori e foarte mare și în acel magazin special să se vândă tot în bloc sau împărțită în cantități mai mici, după felul mărfii, bine înțeles tot prin licitațiune.

7) Inființare unor experți-comptabili oficiali, pe cari atât judecătorul-sindic cât și mai ales judecătorul de instrucție să'i aibă la dispoziție chiar în momentul declarării falimentului și care dintr'o inspecțiune sumară a registrelor să poată împreună cu judele-instructorul stabili îndată dacă e vorba de fraudă și deci de deținere preventivă sau nu, iar nu ca azi când din cauza ocupațiunii personale a experților, raportul se depune în genere după câteva luni de la declarare, și atunci depunerea preventivă e oarecum tardivă și mai în totdeauna inutilă, și dacă falitul se vede condamnat de prima instanță, fuge spre a reveni mai târziu să ceară a se declara de prescrisă pedeapsa⁸⁾. Așa se explică că numărul fugarilor e în creștere și al arestațiilor e minim.

8) În afară de aceste mici reforme, trebuie o reformă mai mare, trebuie o reformă în opinia tuturilor magistraților și o comunitate de vederi generală, pentruca toți să vadă acest delict sub adevărata lui gravitate și că se deosebește de celelalte delictive prin acea că efectele lui nu se opresc la frontiera țării, ci din contră ele se resfrâng în afară, nu asupra delicventului ci asupra țării întregi.

De aceea am crezut că e greșită părerea acelor magistrați cari ridică starea de faliment a unui comerciant, care după declarare prezintă în instanță toate creanțele ca achitate — căci întotdeauna aceste creanțe sunt achitate *pro parte* cu 30 — 50% sau preschimbate în alte polițe — or, aceasta însemnează că acel comerciant e în încetare de plăți și că trebuie menținut în stare de declarare. A judeca altfel îmi pare că însemnează a fi alături de realitate și a ne înșela pe noi înșine.

Cred de asemenea că e greșită părerea acelor magistrați cari susțin că o stare de faliment ridicată în astfel de condițiuni, ar putea avea vreo influență asupra acțiunii publice și decid că trebuie să înceteze cercetările penale, deși art. 714 și 875 c. com. sunt categorice în privința

8) Acești experți-contabili ar putea fi inființați cel puțin în centrele mari: București, Iași, Craiova, Galați, și pentru celelalte câte unul pentru trei județe.

independenței celor două acțiuni⁹⁾. Astfel de soluțiuni nu cadrează deloc cu scopul instituțiunii falimentului.

În convingerea că numai astfel ne facem datoria și în speranța că voi găsi colegi cari să mă aprobe, semnez

I. IONESCU-DOLJ

9) Vezi încă asupra chestiunii, studiile noastre anterioare: a) *Poate fi bancrută fără faliment?* «Cr. judiciar» No. 15 din 1901; b) *Idem*, No. 45 din 1906; c) *Pericolul unei doctrine*, în «Cr. judiciar» No. 81 din 1907; d) *Separatiunea și independența acțiunii penale de cea civilă în materie de faliment*, «Cr. judiciar» No. 26 din 1908.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA I.

Audiența dela 23 Februarie 1909

Președința d-lui M. Iulian, consilier

Primăria comunei Bacău cu Sofia B. C. Basarab, ca tutoare, și alții

PERIMARE. — ACT DE PROCEDURĂ. — DISPOZIȚIUNI LUATE DE JUDECĂTOR. — CEREREA PĂRȚILOR. — ART. 257 PR. CIVILĂ.

Pentru ca dispozițiunile luate de judecată în cercetarea pricinei, să poată fi privite ca acte de procedură în sensul art. 257 proc. civilă, ele trebuiesc luate în urma unei cereri făcută de una din părțile interesate în proces, de oarece legiuitorul spune lămurit că dispoziția trebuie să fie încuviințată de judecător în cercetarea pricinei. Or, ca să fie încuviințată, trebuie să fie cerută de partea interesată.

No. 86. — Casată, în urma recursului făcut de primăria comunei Bacău, deciziunea Curței de apel din Iași, secț. I, No. 73 din 1907, dată în proces cu Sofia B. C. Basarab, ca tutoare, și alții.

S'au ascultat: d-l avocat Toma Goilav, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Berea, în combateri; d-l procuror Sadoveanu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Violarea și greșita interpretare a dispozițiunilor art. 257 proc. civilă și omisiune esențială.

«Am cerut Curței de apel din Iași perimarea apelului făcut de maior Barbu C. Basarab, contra sentințelor tribunalului Bacău, No. 178 și 356 din 1898, de oarece dela 14 Maiu 1905—18 Maiu 1907, data cererii de perimare, n'a urmat nici un act de procedură cu caracter contradictor, care să poată întrerupe perimarea, totuș Curtea de apel din Iași, secția I, omițând de a constata aceasta, ia însă ca punct de plecare pentru perimare, un jurnal al Curței, sub No. 960 din 12 Maiu 1907, dat asupra cererii unei persoane ce nu face parte din proces și nici nu constituie un act cu caracter contradictoriu, și îmi respinge cererea».

Având în vedere deciziunea supusă recursului prin care Curtea de fond a respins cererea primăriei comunei Bacău de a se declara perimat apelul făcut contra sentinței

tribunalului Bacău No. 178 și 356 din 1898, de maior C. Barbu Basarab, decedat în cursul instanței de recurs și reprezentat prin moștenitorii săi, intimații de azi în recurs;

Având în vedere că primăria a cerut perimarea pe motiv că dela 14 Mai 1905, data jurnalului Curții de apel, prin care în mod contradictoriu cu părțile s'a anulat lucrarea făcută de inginerul N. Tetoianu, dispunându-se a se face din nou lucrarea de acelaș expert, cu îndeplinirea dispozițiilor art. 218 pr. civilă și până la 18 Mai 1907, data cererii de perimare, au trecut mai mult de doi ani fără ca partea interesată să facă vreun act de procedură cu caracter contradictoriu care să întrerupă perimarea;

Că, însă, Curtea de fond, considerând ca act întrerupător de perimare jurnalul său cu No. 960 din 12 Mai 1907, a respins ca nefondată cererea de perimare;

Având în vedere că din acest jurnal se constată că Curtea de fond, pe baza unei petițiuni dată de expertul N. B. Tetoianu fără citarea părților, în lipsa lor, admitând cererea numitului l'a descărcat de însărcinarea de expert, numind în locul său pe inginerul N. Șutu;

Considerând că după dispozițiile art. 257 pr. civilă se privește ca act întrerupător de perimare orice act de procedură făcut de partea interesată, cu caracter contradictoriu;

Că, act de procedură este orice dispoziție, pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinii;

Considerând că de aci rezultă învederat că o dispoziție luată de judecată în cercetarea pricinii, pentru ca să poată fi privită ca un act de procedură în sensul art. 257 sus citat, trebuie să fie luată pe baza unei cereri făcută de una din părțile interesate în proces, deoarece legiuitorul spune lămurit că dispoziția trebuie să fie încuviințată de judecător în cercetarea pricinii; or, ca să fie încuviințată trebuie să fie cerută de partea interesată;

Considerând că, astfel fiind, sus zisul jurnal al Curții de fond din 12 Mai 1907, nu putea fi privit ca un act întrerupător de perimare în sensul legii, și prin urmare Curtea de fond respingând cererea de perimare sub cuvânt că a fost întrerupt cursul ei prin acel jurnal, a interpretat greșit și a violat art. 257 pr. civilă;

Că dar, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIUNEA II

Audiența dela 9 Februarie 1909

Președinta d-lui N. Mandrea, președinte

Polixenia D. Panaiotidi cu Ministerul domeniilor și altul

POPRIRE.— VALIDARE.— CERERE DE REVIZUIRE.— OPOZIȚIE.— INADMISIBILITATE.— ART. 294 ȘI 463 PR. CIVILĂ.

Dispozițiunile art. 463 proc. civilă, ridicând în mod expres părților litigante, în materie de poprire,

dreptul de opozițiune, urmează că acest drept nu poate cu atât mai mult cuvânt să fie admis într'o cerere de revizuire dată asupra validărei acelei popri.

No. 21.— Casată, în urma recursului făcut de Polixenia D. Panaiotidi, sentința tribunalului Ilfov secția I, No. 640 din 1907, dată în proces cu Ministerul domeniilor și altul.

S'au ascultat: d-l avocat G. Paraschivescu-Ciurecu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Cezar Pascu, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«I. Exces de putere și violarea art. 463 proc. civilă, întrucât Statul fiind chemat în validare, nu s'a prezentat, și s'a validat poprirea ce făcusem în mâinile sale, contra cărei cărți de judecată Statul, după comunicare, a făcut opoziție, care deși inadmisibilă, i-a fost respinsă ca nesustenută. În urmă, fără a uză de dreptul de apel a făcut cerere de revizuire, care i-a fost respinsă de judele de ocol, și făcând apel, i s'a respins și apelul; în urmă face opoziție. Tribunalul, fără să observe, că deși procesul eră în revizuire, însă materia eră de poprire, și prin art. 463 pr. civilă se deroagă dela dreptul comun, nefiind opoziție în această materie, cu exces de putere și violarea textului de lege sus citat, dă o sentință pe care Înalta Curte urmează să o caseze fără trimitere».

Având în vedere sentința supusă recursului prin care s'a admis opoziția făcută de Ministerul domeniilor la o sentință dată în lipsa sa asupra unei cereri de revizuire făcută de acel Minister într'o materie de validare de poprire;

Considerând, că în asemenea materie dreptul de opoziție este expres ridicat prin art. 463 pr. civilă;

Că dacă în fondul procesului de poprire nu se recunoaște părților dreptul de opoziție, asemenea drept nu-l pot avea ele în calea extraordinară a revizuirii;

Că art. 293 pr. civilă, nu se poate aplică decât la acele cazuri de revizuire în care nu s'a ridicat formal dreptul de opoziție precum s'a făcut anume la validările de poprire;

Că astfel fiind, numai cu violarea citatelor texte de lege tribunalul a admis opoziția făcută de Ministerul de domenii într'o cerere de revizuire dată asupra validărei unei popri, când asemenea drept nu-l avea Ministerul;

Că de aceea, motivul de casare e întemeiat și sentința supusă recursului are a fi casată fără trimitere, conform art. 37 din legea Curței de casație.

Pentru aceste motive, casează, fără trimitere.

Audiența dela 18 Februarie 1909

Președinta d-lui N. Mandrea, președinte

N. C. Mihail cu Ministerul public

DELICT DE PRESĂ.— ARTICOLE PUBLIFICATE ÎN REVISTE.— CERCETAREA INTENȚIUNEI.— CURTE CU JURAȚI.— REGULARE DE COMPETENȚĂ.— ART. 262 CODUL PENAL.

La delictele de presă propriu zise, intenția nu

se revelează prin felul publicității, ci ea trebuie cercetată și constatată, iar convingerea asupra existenței intențiunii nu se dobândește decât prin cântărirea și analizarea cuprinsului articolelor publicate, care intră în competența Curței cu jurați.

No. 409. — Regulând competența, în cauza lui C. N. Mihail, între tribunalul Dolj și Curtea cu jurați din județul Dolj, s'a trimis afacerea spre a se judeca de către Curtea cu jurați.

S'a ascultat d-l procuror P. Sadoveanu, în concluziuni.

Curtea, deliberând,

Având în vedere că Const. N. Mihail, director-proprietar al ziarului *Gurița*, care apare în Craiova, fiind trimis, prin rechizitorul primului procuror al tribunalului Dolj, în judecata tribunalului pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 262 alin. ultim codul penal, tribunalul, prin sentința No. 429 din 1908, și-a declinat competența pentru motivul că numitului i-se impută o calomnie prin presă, de competența Curței cu jurați; că afacerea venind înaintea Curței cu jurați, această instanță și-a declinat, la rândul său, competența pentru motivul că, în speță, nefiind nici o persoană calomniată, și faptul de a pune în vânzare publicațiunii cu coprins pornografie, constituind delictul de ultragiu public în contra podoarei, prevăzut și pedepsit de art. 262 alin. 11 și 294 codul penal, nu constituie un delict de presă;

Considerând că, față de acest conflict negativ de jurisdicție, această Înaltă Curte e chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că, în ziarul *Gurița*, anul III, No. 3, se publică diferite articole;

Că, pentru aceasta nu se poate susține că ar fi un simplu delict prevăzut de art. 262 codul penal, pentru care ar avea a fi judecat de tribunalul corecțional, de oarece nu e vorba de embleme, de ilustrații contra bunelor moravuri, așa zise pornografice, în care faptul astfel cum se prezintă în brutalitatea lui, are a fi pedepsit conform art. 262 codul penal, în care caz intenția delictuoasă se revelează în modul cel mai brutal și nediscutabil, și de aceea nu e îndoială că este o infracție conform art. 262 codul penal:

Că, dacă însă e vorba de articole lungi sau scurte, publicate prin presă, și dacă în acest caz, spre a ști dacă este delict, avem a constata și a ne convinge de existența intenției criminale sau delictuoase, de a comite o infracție de calomnie sau contra bunelor moravuri sau contra binelui public, etc., în acest caz infracția e de presă, pentru că s'a săvârșit prin presă, și se bucură, spre a fi judecată, de prerogativele juriului, judecării căruia are a fi deferit, ca o garanție pentru libertatea convingerilor prin presă și a constatărei intenției criminale sau delictuoase;

Considerând că, dacă se comite un delict prin presă, conform art. 262 codul penal, delictul este impropriu un

delict de presă, fiindcă însuș felul publicației revelează intenția; că, din contră, la delictele de presă propriu zise, intenția nu se revelează prin felul publicației, ci ea trebuie cercetată și constatată, și convingerea asupra existenței intenției nu se dobândește decât prin cântărirea și analiza cuprinsului articolelor publicate;

Că, în cazul de față, articolele din ziarul *Gurița* sunt delict de presă, întrucât, în afară de faptul publicării prin presă, intenția are a fi cercetată și constatată, și aceasta nu se poate decât de jurați;

Că, regulând competența, întrucât e vorba de un delict de presă, are a fi deferit Curței cu jurați.

Pentru aceste motive, trimite afacerea la jurați.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

SECȚIUNEA I.

Audi nra dela 22 Septembrie 1908

Președinta d-lui P. Ionescu, prim-președinte

Tudorache I. Gheorghe cu Ion Al. Dumitru și alții

BUNURILE STATULUI. — LOCURI MĂRGINAȘE LÂNGĂ ORAȘ. — VÂNZAREA LOR. — ART. 13 ȘI 19 DIN LEGEA DELA 8 APRILIE 1887. PROPRIETATE. — DOBÂNDIREA EI. — PRESCRIȚIE. — POSESIUNE DE BUNĂ CREDINȚĂ. — ART. 1895 CODUL CIVIL. MINOR. — ACTE FĂCUTE DE EL. — DACĂ SUNT VALABILE. — ART. 951 ȘI 952 CODUL CIVIL. RETENȚIUNE. — DREPTUL DE. — APLICAREA LUI. — ADMISIBILITATE.

1^o Potrivit art. 13 și 19 din legea dela 8 Aprilie 1881, pentru înstrăinarea unor părți din bunurile Statului, situate imediat în jurul orașului, se vor putea vinde acele terenuri în loturi de 4, 6 și 8 hectare, locuitorilor români mărginași și lucrătorilor manuali de pământ, iar moșiile Statului, situate în orice altă parte, se vor putea vinde tot în loturi de 4, 6 și 8 hectare, însă numai către locuitorii rurali, și aceste locuri odată vândute, nu se vor mai putea înstrăina de locuitorii săteni decât tot către consătenii lor cari n'ar avea pământ sau cari deși ar avea, voesc însă să-și completeze locul până la întinderea de opt hectare, sau către comună, cu aprobarea administrației domeniilor Statului.

2^o Potrivit art. 1895 codul civil, cel ce câștigă cu bună credință și printr'o justă cauză un nemișcător determinat, prescrie proprietatea lui printr'o posesiune de 10 ani, dacă adevăratul proprietar locuiește în circumscripția Curței de apel unde se află nemișcătorul.

3^o Actele făcute de minor în timpul minorității sale, sunt valabile, potrivit art. 951 și 952 codul civil, și nu pot fi atacate decât de dânsul și numai în caz de leziune.

4^o Dreptul de retențiune fiind bazat pe echitate, are prin urmare a se aplică nu numai în cazurile în cari legiuitorul l-a prevăzut, ci și în celelalte cazuri, unde raportul juridic dintre părți prezintă acelaș caracter de conexitate, căci unde este aceeaș rațiune, trebuie să fie și aceeaș dispoziție.

No. 184. — S'au prezentat: apelantul asistat de d-l avocat C. G. Plesnilă; intimații, asistați de d-nii avocați D. G. Miteșcu și G. G. Miteșcu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Tudorache Ion Gheorghe, contra sentinței tribunalului Covurlui, secția I, No. 158 din 1907, dată în procesul intentat contra-i de Ion Al. Dumitru, Voinea Al. Dumitru, Grigore Al. Dumitru, Constantin Al. Dumitru, Petrache Al. Dumitru, Maria Al. Dumitru și Marioara Anton I. Ion, în calitate de moștenitori ai defunctului Alexandru Dumitru pentru revendicare;

Având în vedere că faptele procesului sunt următoarele: La 17 Aprilie 1887, Ministerul domeniilor în baza legii din 8 Aprilie 1881, pentru înstrăinarea unor părți din bunurile Statului, a vândut în loturi mici de câte 8 hectare, moșia Statului Vămășenii din comuna Filești județul Covurlui, în întindere de 605 hectare unui număr de 76 locuitori, între cari cea mai mare parte locuitori din Galați, fiind între dânșii numai 17 locuitori din comuna Filești, cu preț de 198.369 lei 72 bani, din care numiții locuitori au depus a cincea parte conform art. 54 din citata lege, iar restul de 158.695 lei 76 bani, s'au obligat a-l plăti în rate semestriale în termen de 24 ani cu dobândă de 6% și amortisment după tablou. Ministerul a eliberat pentru toți un singur titlu provizor, rămânând ca, după achitarea întregului preț să se elibereze fiecăruia câte un titlu definitiv de proprietate, așa cum prevede art. 60 din zisa lege. Intre cei 76 locuitori cari au cumpărat această moșie eră și Alexandru Dumitru, autorul intimațiilor, care încetând din viață la 1883, a rămas pe urma sa soția Maria Al. Dumitru și 6 copii, între care cea mai mare parte dintr'inșii erau minori. Soția numitului defunct, nemai putând a continua cu plata ratelor și celorlalte sarcini, prin actul intitulat act de cesiune, autentificat de tribunalul Covurlui și transcris la No. 91 din 1 Februar 1885, a cedat apelantului T. I. Gheorghe toate drepturile ce aveă defunctul său soț asupra acelui lot, pentru suma de 522 lei, rămânând obligat numitul apelant să plătească la Stat restul prețului. După ce prețul lotului a fost pe deplin plătit de către apelant, intimații Ion, Voinea, Grigore, Constantin, Petrache Al. Dumitru și Mărioara Anton Ioan, fiii defunctului Alexandru Dumitru împreună cu mama lor Maria Al. Dumitru, toți în calitate de moștenitori ai acestui defunct au introdus acțiunea care face obiectul procesului de față, prin care

tind a se declară nul actul intervenit între Maria Al. Dumitru și apelant, și a fi obligat acesta să le delase în posesiunea și proprietatea lor menționatul lot, pentrucă Maria Al. Dumitru n'aveă niciun drept personal asupra acelui lot și prin urmare nu puteă dispune de el și ca tutoare nu puteă să înstrăineze averea minorilor fără autorizația consiliului de familie; că, în tot cazul asemenea pământuri fiind inalienabile, înstrăinarea lotului în litigiu este nulă. La această acțiune apelantul a introdus o cerere de chemare în garanție contra vânzătoarei Maria soția defunctului Al. Dumitru, prin care tinde ca în caz când se va admite acțiunea intentată contră-i să fie și dânsa obligată să-i restituie prețul vânzării în sumă de 522 lei ce i-a plătit, și o cerere reconvențională contra celorlalți intimați, prin care tinde să fie și aceștia obligați a-i plăti suma de 2.088 lei prețul lotului plătit la Stat, în afară de suma de 522 lei, primită de mama lor, iar până la plata acestor sumi să i se acorde dreptul de retențiune asupra menționatului lot;

Având în vedere că prin sentința apelată s'a admis acțiunea intimațiilor și anulându-se actul de vânzare intervenit între apelanți și intimata Maria Al. Dumitru, l-a obligat să delase în stăpânirea și proprietatea lor lotul de pământ în întindere de 8 hectare și s'a admis în acelaș timp și cererea de chemare în garanție făcută de apelant contra vânzătoarei Maria Al. Dumitru, obligând-o să restituie suma de 522 lei cu procent legal, respingându-i cererea reconvențională făcută contra celorlalți intimați;

Având în vedere că apelantul pretinde că lotul cumpărat de dânsul eră alienabil conform dispozițiilor legii pentru înstrăinarea bunurilor Statului din 8 Aprilie 1881 și că acțiunea intimațiilor este prescrisă conform art. 1900 codul civil, căci au trecut mai mult de 10 dela majoritatea lor și că în tot cazul dânsul a dobândit proprietatea acelui lot prin uzucapiune, de oarece l'a stăpânit mai mult de zece ani cu bună credință, în virtutea unui just titlu;

Având în vedere că legea din 8 Aprilie 1881 pentru înstrăinarea unor părți din bunurile Statului, dispune prin art. 13 că moșiile Statului situate imediat în jurul orașului se vor vinde în loturi mici de 4, 6 și 8 hectare, locuitorilor români, mărginași și lucrători manuali de pământ, iar prin art. 19 s'a prevăzut vânzarea în loturi tot de 4, 6 și 8 hectare către locuitorii rurali ai moșiilor Statului, situate în orice altă localitate;

Având în vedere că legiuitorul călăuzit de acelaș spirit de protecție pentru locuitorii rurali, ca și legiuitorul dela 1864, a dispus prin art. 58 că bunurile vândute locuitorilor săteni nu se pot înstrăina decât către consătenii lor, care n'aveau pământ, sau către acei cari deși având, ar voi să completeze până la suma de 8 hectare, sau către comună cu aprobarea administrației domeniilor Statului; iar în ce privește celelalte loturi, atât loturile mici din moșiile situate în jurul orașelor vândute locu-

itorilor mărginași conform art. 13 cât și bunurile vândute în loturi mari, s'a permis înstrăinarea lor prin art. 57 cu aprobarea administrației domeniilor, care nu se va da decât după plata pătrimei sau a ratelor datorite, prin urmare restricțiunile prevăzute de art. 58 se referă numai la loturile vândute locuitorilor săteni conform art. 19, iar nu și la loturile prevăzute de art. 13, aceste loturi au fost și sunt alienabile cu condiție ca înstrăinarea lor să se facă cu aprobarea administrației domeniilor;

Având în vedere că în specie moșia Vămășenii din care face parte lotul în litigiu, este situată în jurul orașului Galați și deci intră în categoria bunurilor Statului prevăzute de art. 13 din citata lege, cum a fost considerată și de Ministerul domeniilor la 1887 când a vândut-o în loturi mici locuitorilor mărginași din orașul Galați. În adevăr din însuși titlul provizor eliberat cumpărătorilor se vede că toți acei cari au cumpărat moșia Vămășenii erau locuitori domiciliați în orașul Galați, numai 17 dintrânșii erau din comuna Filești unde este situată moșia, comună care și ea este de asemenea în apropiere de Galați;

Că ceea ce denotă și mai mult că această moșie a fost considerată că intră în categoria bunurilor Statului, prevăzute de art. 13, citat mai sus, este și împrejurarea că s'a permis la un număr de 16 locuitori cumpărători primordiali, să-și vândă loturile lor către alți 16 locuitori tot din Galați, după cum rezultă din adnotația făcută de Ministerul domeniilor în josul menționatului titlu;

Că dacă în acest titlu se menționează că vânzarea s'a făcut conform art. 19 în loc de art. 13, aceasta nu provine decât din eroare de copist;

Că față cu cele expuse lotul în litigiu fiind alienabil este și prescriptibil;

Având în vedere că după cum rezultă din conținutul actului de vânzare intervenit între apelantul T. I. Gheorghe și intimata Maria Al Dumitru, aceasta a vândut lotul în litigiu în numele său personal, iar nu ca tutoare a minorilor, în care caz urmează a se vede dacă apelantul a dobândit prescripția invocată în baza acestui titlu;

Având în vedere art. 1895 codul civil, după care cel ce câștigă cu bună credință și printr'o justă cauză un nemisător determinat, prescrie proprietatea lui printr'o posesiune de zece ani, dacă adevăratul proprietar locuiește în circumscripția Curței de apel unde se află nemisătorul, iar conform art. 1897, justa cauză este verice titlu translativ de proprietate, precum: vinderea, schimbul, etc.;

Având în vedere că apelantul a stăpânit lotul în litigiu în virtutea menționatului act, care este un titlu translativ de proprietate, dela 1 Februarie 1885, data autentificării acelu act, și până la 24 Octombrie 1906, data intentării acțiunii;

Având în vedere că la data când s'a făcut această vân-

zare, intimații Voinea Al. Dumitru și Ion Al. Dumitru erau dejă majori, fiind născuți cel întâiu la 10 Iunie 1861 și cel al doilea la 12 Aprilie 1853, prin urmare prescripția contra lor curge dela data actului; numai pentru ceilalți intimați cari, după actele de naștere aflate la dosar, erau minori la data actului de vânzare, prescripția invocată de apelant urmează a curge contra acestora dela ajungerea lor la majoritate, conform art. 1900 codul civil;

Având în vedere că, atât dela data actului, cât și dela ajungerea la majoritate a intimaților cari erau atunci minori și până la intentarea acțiunii, au trecut mai mult de 10 ani. În adevăr, intimații Gr. Al. Dumitru, născut la 21 Maiu 1866, a devenit major la 21 Maiu 1887; Const. Al. Dumitru, născut la 1 Maiu 1869, a devenit major la 1 Maiu 1890, și Marioara, căsătorită cu Anton I. Ion, născută la 16 Octombrie 1871, a devenit majoră la 16 Octombrie 1892; prin urmare, acțiunea este prescrișă pentru toți intimații moștenitori ai defunctului Al. Dumitru, afară de intimatul Petrache Al. Dumitru, care fiind născut la 4 Aprilie 1876, a devenit major la 4 Aprilie 1897, și dela această dată și până la intentarea acțiunii fiind mai puțin de 10 ani, prescripția contra sa nu este împlinită;

Având în vedere că intimații pretind că apelantul nu se poate folosi de prescripția invocată, căci îi lipsește buna credință, întrucât știă că vânzătoarea n'avea dreptul să-i transmită proprietatea imobilului în litigiu, prin faptul că n'avea cunoștință de existența lor ca copii și moștenitori ai defunctului Al. Dumitru;

Având în vedere că, conform art. 1899 codul civil buna credință fiind presupusă totdeauna, proba contrară incumbă părții care aleagă reana credință;

Având în vedere că, în specie, intimații n'au adus nici o dovadă din care să rezulte că apelantul știă în momentul când a cumpărat lotul în litigiu dela Maria Al. Dumitru, că aceasta n'avea toate însușirile cerute de lege spre a-i putea transmite proprietatea lucrului vândut; împrejurarea că apelantul a cunoscut pe unul din copiii defunctului Al. Dumitru, când învățau împreună în clasele primare, nu este de natură a forma convingerea Curței că la data actului știă că acela, iar nu vânzătoarea, ar fi fost adevăratul proprietar al lotului cumpărat, mai cu seamă că la data actului, apelantul eră în etate numai de 12 ani, așa că nu-și putea da seamă că, după lege, lotul nu eră al soției defunctului Al. Dumitru, ci al copiilor acestui defunct, singuri în drept a moșteni pe tatăl lor;

Că, eroarea de drept, ca și eroarea de fapt, putând stabili buna credință, alegațiunea intimaților este neîntemeiată;

Având în vedere că, dacă apelantul Tudorache Ion Gheorghe eră minor când a cumpărat lotul în litigiu, actele făcute de dânsul în timpul minorității sunt va-

labile, potrivit art. 951 și 952 codul civil, neputând fi atacate decât de dânsul, și aceasta numai în caz de leziune; prin urmare, consimțământul apelantului la formarea actului a fost valabil, cu toate că eră minor, întrucât actul eră făcut în avantajul său, iar lipsa aprobării administrației domeniilor pentru această vânzare nu atrage decât o nulitate relativă, exclusiv în favoarea acelei administrații, de care apelanții nu se pot prevală;

Că, așa fiind, apelantul a câștigat proprietatea lotului în litigiu cu bună credință și printr'o justă cauză;

Că, alegațiunea ce s'a mai făcut de intimați că prescripțiunea n'ar fi putut curge în favoarea apelantului în timpul minorității neîntemeiată, știut fiind că prescripțiunea nu poate curge în timpul minorității decât contra minorului, iar nu în favoarea lui curge în todeauna, prin urmare acțiunea intimaților Ion Al. Dumitru, Voinea Al. Dumitru, Gr. Al. Dumitru, Const. Al. Dumitru și Mărioara Anton I. Ion, urmează a se respinge ca fiind prescrisă; iar acțiunea făcută de Maria Al. Dumitru ca neîntemeiată, întrucât n'a dovedit cu nimic că dânsa este văduvă săracă, ca să poată avea vreun drept în succesiunea averii bărbatului său.

În ce privește acțiunea făcută de Petrache Al. Dumitru:

Având în vedere că în privința acestuia acțiunea neîntemeiată și întrucât din cele expuse mai sus, s'a stabilit că vânzătoarea Maria Al. Dumitru nu avea niciun drept personal asupra lotului ce a vândut apelantului, acțiunea numitului intimat se găsește întemeiată pentru a șasea parte din acel lot, cât eră partea sa de moștenire în averea de succesiune rămasă pe urma defunctului său tată Al. Dumitru, căruia aparținea lotul vândut fără drept de soție sa, prin urmare apelantul urmează a fi obligat să lase în posesiunea și proprietatea intimatului Petrache Al. Dumitru această parte;

Având în vedere că apelantul pentru îndeplinirea obligației ce și-a luat prin actul de vânzare a plătit cele 4 cincimi în sumă de 2.088 lei, pe care autorul intimatului Petrache Al. Dumitru le datoră la Stat, înainte de a deveni apelantul cumpărătorul lotului în litigiu și cum această plată a folosit intimatului urmează a se admite acțiunea reconvențională făcută de apelant și a se obliga să restituie acestuia suma de 348 lei a șasea parte din suma plătită, compensându-se procentele acestei sumi cu venitul acelei părți;

Având în vedere că apelantul a mai pretins prin cererea sa reconvențională să i se acorde și dreptul de retențiune asupra acelei părți până ce intimatul îi va plăti menționata sumă de 348 lei;

Având în vedere că dreptul de retențiune este bazat pe echitate și prin urmare are a se aplica nu numai în cazurile în cari legiuitorul l'a prevăzut ci și în celelalte cazuri unde raportul juridic dintre părți prezintă acelaș caracter de conexitate, căci unde este aceeaș rațiune trebuie să fie aceeași dispoziție;

Având în vedere că în specie apelantul deținând partea cuvenită intimatului Petrache Al. Dumitru din imobilul în litigiu, s'a găsit că acest intimat trebuie să restituie ceea ce apelantul a plătit pentru dânsul în achitarea prețului datorit la Stat de autorul său, prin urmare este echitabil ca apelantul să rețină acea parte până i se va plăti arătata sumă.

În ce privește acțiunea în garanție făcută de apelant contra intimatei Maria Al. Dumitru:

Având în vedere că actul de vânzare intervenit între

apelant și Maria Al. Dumitru fiind desființat în ce privește a șasea parte din imobilul vândut, pe care apelantul urmează a o lăsa în posesiunea și proprietatea intimatului Petrache Al. Dumitru, câtă ca și vânzătoarea la rândul său să restituie apelantului a șasea parte din prețul vânzării de 522 lei ce a primit dela apelant, în sumă de 87 lei cu procent legal dela data intentării acțiunii;

Că astfel fiind urmează a se admite în parte apelul făcut de Tudorache Ion Gheorghe și a se reformă sentința apelată în sensul celor arătate mai sus;

Văzând în acelaș timp și cererea de cheltueli făcută de intimatul Petrache Al. Dumitru asupra căroră Curtea statuând, le fixează la suma de 50 lei.

Pentru aceste motive, admite în parte apelul.

Semnați : P. Ionescu, M. A. Beștelei, D. G. Tăzlăuanu,
D. G. Maxim.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE APEL DIN GAND

Audiența dela 17 Ianuarie 1907

DRUM DE FER.— ACCIDENT.— STAT.— RESPONSABILITATE.—
INCHIDEREA BARIEREI.— ART. 998, 999 CODUL CIVIL ROMÂN.

Statul (administrația căilor ferate) nu răspunde de accidentul cauzat unei persoane care a intrat pe calea ferată, atunci când se închisese bariera menită a împedica trecerea trăsurilor sau pietonilor în momentul sosirii trenurilor.

(Din *la Flandre judiciaire*).

Observațiune.— Administrația căilor ferate este în culpă și poate fi trasă la răspundere pentru accidente cauzate vitelor sau oamenilor din cauza lipsei unei bariere sau a închiderei acelei bariere în momentul trecerii trenurilor sau a unei locomotive. Art. 5 din legea dela 26 Martie 1870 asupra poliției și exploatărei căilor ferate în România, prevede, în adevăr, că concesionarii sunt datori a împrejmuți orice drum de fer, în toată lungimea lui, pe ambele părți; iar art. 6 din aceeaș lege dispune că, în toate punctele unde calea ferată va întâlni de nivel drumurile clasificate de naționale, județene, vecinale sau comunale, fie șoseluite sau nu, se vor înființa bariere, cari vor funcționa după dispozițiile ce se vor prescrie de Ministerul lucrărilor publice. Cpr. Laurent, XX, 390; Cas. fr. și C. Amiens, D. P. 93. 1. 494; D. P. 92. 1. 427; D. P. 97. 2. 317. Vezi și D. Alexandresco, t. V, p. 399, *ad notam*.

În specia judecată de Curtea din Gand, bariera prescrisă de lege își avea ființă și fusese închisă la timp. Administrațiunea căilor ferate nu eră deci în culpă, și accidentul întâmplat se datoră culpei însăș a trecătorului care, trecând peste barieră, s'a aventurat pe calea ferată. Cu drept cuvând, deci, Statul a fost scutit în specie de orice responsabilitate.

S. R.